

kristallipallot

Spekulatiivisesta fiktiosta

Tiedote **29.1.2020 09:54**

Mitä tarkoittaa spefi?

Spekulatiivinen fiktio on suosittu kirjallisuuden laji, vaikka edes kaikki me kirjastolaiset emme tiedä mitä se tarkoittaa. Spefiksi lyhennetyin termin käyttö on yleistynyt vasta viime vuosina. Sen alle sijoitetaan fantasia, tieteiskirjallisuus, yliluonnollinen kauhu, sekä kaikki sellainen kirjallisuus, jossa realismin rajoja rikotaan. Termin lähikäsitteitä ovat muun muassa dystopia, maaginen realismi ja hauska new weirdistä suomennettu uuskuuma.

Kirjoitan spefistä paitsi tehdäkseni termiä tunnetuksi, myös siksi, koska minulla on fantasiavamma. En innostu kirjoista joissa on haltioita ja tonttuja, ja joissa hypitään metsissä miekka kädessä lohikäärmeitä ja langenneita prinsessoja etsimässä. Harry Pottereista tosin tykkään, vaikka olin kirjasarjan 20 vuotta sitten alkaessa jo kolmekymppinen. Narnia-sarja oli lapsuuteni kovimpia juttuja heti Tarzanien jälkeen, mutta aikuisena niiden molempien sisältämä agenda hieman häiritsee lukukokemusta. Etenkin Tarzaneissa. Spefi kuulostaa korvissani fantasiaa houkuttelevammalta, ehkä termi on keksitty höynäyttämään kaltaiseni fantasiakammoiset tonttuilun ja miekan ja magian pariin...

Lapsia ja nuoria spekulatiiviseen fiktion kuuluvat kirjat ovat kiinnostaneet aina. Itse luin 80-luvulla kaikki Stephen Kingin kirjat moneen kertaan, nyt yli neljännesvuosisadan kestäneen kirjastourani aikana nuoret ovat välillä ahmineet kirjoja muun muassa kummituksista (Goosepumps), klooneista (Replica), vampyyreista (Twilight) ja zombeista (Walking dead). Viimeiset 20 vuotta etenkin velhoista.

Kyselin spefi-kuulumisia kirjastonhoitaja Tiina Rossilta ja kirjastovirkailija Sari Toivoselta. Heidän mukaansa seuraava Harry Potterin kaltainen jymymenestys saattaa olla Jessica Townsendin Nevermoor-sarja. Sen pari vuotta sitten ilmestynyt ensimmäinen osa on korkealla Imatran kaupunginkirjaston lainatuimpien spefi-kirjojen listalla. Erin Hunterin Soturikissat ovat säilyttäneet suosionsa, vaikka Rossi hieman kyseenalaistaa niiden fantastisuuden: hänen mielestään niitä voi pitää ihan tavallisina eläinkirjoina. Olivat mitä olivat, suosio on kova, ja niiden ympärille on useissa kirjastoissa järjestetty suosittuja tapahtumia. Imatrallakin.

Rick Riordan on edelleen suosittu, nyt Percy Jackson -sarjan edelle on kiilannut skandinaavisesta mytologiasta innoituksensa hakeva Magnus Chase -sarja. Kiera Cassin Valinta-sarja on myös listalla korkealla. Erityisesti Rossia ihastuttaa se, että lainatuimpien listalta löytyy Bjørn Sortlandin ja Timo Parvelan Kepler 62 -sarja. Sarjan kirjat ovat hänen mukaansa kuvapainotteisuudestaan huolimatta hyvin kirjoitettuja, eivätkä arastele kertoa rankoistakaan asioista. Spefin voittokulku varmasti jatkuu. Uskon kotimaisten kirjojen kasvattavan suosiotaan, esimerkiksi Magdalena Hai ja Anniina Mikama vaikuttavat mielenkiintoisilta kirjailijoilta näin aikuisenkin mielestä.

Aikuisten lainatuin spefi-kirja Imatralla on tällä hetkellä Mats Strandbergin Risteily. Stephen King on ilahduttavasti säilyttänyt suosionsa, sillä aikuisten ostastolla Imatran lainatuimpien spefi-kirjojen top kymmissä on neljä hänen teostaan. Todennäköisesti Kingin yhä jatkuva suosio perustuu jossain määrin yläkoulun ja lukion äidinkielen lukulistoihin. Yllättävin nimi aikuisten listan kärjessä on Nora Roberts, joka on tähän asti tunnettu lähinnä romanttisten viihderomaanien kirjoittajana. Ilahduttavasti listalta löytyy myös kotimainen kirjailija Emmi Itäranta.

Spekulatiivisen fiktion tulevaisuus on valoisa. Valtaistuinpelin ja Noiturin kaltaiset televisiosarjat lisäävät sen suosiota. Näiden jatkoksi on kohta tulossa Robert Jordanin Ajan pyörä -kirjasarjasta tehty filmatisointi, sen jälkeen varmasti roudaamme selkää vääränä Jordanin julmetun laajaa kirjasarjaa varastosta taas uusille lukijoille.

[Sanarkistin muut blogimerkinnät löytyvät täältä.](#)

